

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL QUE PROPOSA EL GRUP MUNICIPAL DE CONVERGÈNCIA I UNIÓ PER PROMOURE UNA MAJOR PROTECCIÓ DEL NOSTRE PATRIMONI IMMATERIAL BIOPASAGÍSTIC I MÉS ESPECIALMENT LES DUNES DE MATARÓ I L'ALGUER1 DE LA COSTA MARESMENCA

Com ja s'ha comentat en innumerables ocasions, és un acord gairebé unànime del Ple que Mataró esdevingui un referent en l'àmbit nacional i internacional en el desenvolupament de l'Agenda 2030. És per això que s'ha incorporat aquest repte en tots els plans desenvolupats en aquesta legislatura i també al pla Estratègic 2022 de la ciutat. Això no va ser baladí i es va fer amb la clara intenció que en aquesta legislatura i en les venidores, els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenibles (ODS) que l'Assemblea General de l'ONU de 2015 va adoptar per unanimitat en l'Agenda 2030, siguin un repte a aconseguir per la ciutat. Això implica, però, com ja s'ha explicat en reiterades ocasions, que s'hauran de definir amb claredat els objectius, i alhora haurem de dotar-nos d'una sèrie d'indicadors universals per tal de poder avaluar la consecució dels mateixos en tots els seus àmbits –social, econòmic i ambiental–.

Així doncs, és en aquest darrer àmbit en el qual aquesta DI es desenvolupa, en un intent de continuar la feina implementada per la companya Núria Calpe en aquesta legislatura. Així s'apuntava en les línies de l'esmentat pla i en el següent sentit entre d'altres:

"MODEL TURÍSTIC PROPI, DE QUALITAT:I SOSTENIBLE Desenvolupament d'un model turístic propi com a orientació de creixement del sector. La ciutat ha d'aprofitar l'oportunitat històrica d'incrementar la seva activitat turística, tenint en compte el context actual i de futur. L'actuació es basa en la determinació i el desenvolupament d'un model propi de turisme centrat en la qualitat de la destinació i dels serveis, el respecte per l'entorn, la proximitat a Barcelona, els serveis d'una ciutat mitjana, no gaire estacionalitat i amb un fort component dels conceptes cultura, patrimoni històric i front marítim.(..)

1MANZANERA, M.; CARDELL, M. J.; SERRA, J. I ROMERO, J.:CARTOGRAFIA DE LA PRADERIA DE POSIDÒNIA OCEÀNICA DEL TRAM DE COSTA CORRESPONENT AL TERME MUNICIPAL DE MATARÓ, ENTRE LA RIERA D'ARGENTONA I LA RIERA DE LLAVANERES. (2002).UB. CONSULTA EN LÍNEA A:WWW.POSIDONIA.CAT/DOCS/69856-97120-1-PB_EADE6B.PDF –

MUÑOZ-RAMOS, G.: ESTUDI DE L'ALGUER DE MATARÓ. CAMPANYA 2003. (2004). ESCOLA DEL MAR DE BADALONA. SEGUIMENT DE LES PRADERIES DE POSIDÒNIA OCEÀNICA: L'ALGUER DE MATARÓ 1997-200.JORNDES EFECTES DEL CANVI CLIMÀTIC EN EL LITORAL.DIBA. CONSULTA EN LÍNEA A :[HTTPS://WWW.DIBA.CAT/.../MEDIAMBIENT-PDF-GMUNOZSITGES190608-P](https://WWW.DIBA.CAT/.../MEDIAMBIENT-PDF-GMUNOZSITGES190608-P).

REPTES DE SOSTENIBILITAT: HABITATGE, ANELLA VERD-BLAVA, MOBILITAT i ECONOMIA CIRCULAR... Preservació de la biodiversitat. Projecte Anella verd- blava. Pla Estratègic del sòl agrícola.(...)

EXPERIÈNCIA DEL MAR EN INFANTS: Programa d'experiència de mar per a tota la població infantil de la ciutat. Programa públic i privat que asseguri una mínima experiència de tots els infants de la ciutat al front marítim (bé sigui esportiva, educativa, etc.), incloent-hi la població amb diversitat funcional. Orientat a despertar vocacions de base en esports nàutics, en la cura del mar com a recurs natural i en el turisme de costa.(...)²

No hem d'oblidar que per iniciativa de l'exregidor d'esports, Josep Maria Font, finalment i després de molt lluitar, Mataró disposarà d'un canal d'aigües obertes de 600 metres de llargada i 50 d'ample davant les nostres platges.

Exposat l'anterior, crec que és conegut per tothom que el llarg litoral de què disposa la nostra ciutat, així com la millora aconseguida aquests darrers anys, tant en la qualitat de la sorra com en la de l'aigua, s'ha aconseguit per la conscienciació de la necessitat de la preservació d'aquest patrimoni ric i variat que la naturalesa ens ha volgut prestar.

No hem d'oblidar alhora que mar endins, a escassos metres de terra, Mataró té unes praderes d'alquers de posidònia de gran riquesa paisatgística i natural, que per les seves especials característiques ajuda a oxigenar l'aigua i a la recuperació de la sedimentació. "(...)Les prades de Posidònia són el principal productor primari del Mar Mediterrani. Generen entre 4 i 20 litres d'oxigen diaris per cada metre quadrat constituint una de les fonts d'oxigenació més importants d'aquest mar. Part d'aquest oxigen és difós a l'atmosfera terrestre durant els períodes de màxima productivitat. Produeixen una mitjana de 38 tones de biomassa en pes sec per hectàrea. Aquests nivells de producció són els majors de tot el Mediterrani (Boudouresque i Meinesz,1982). El 30% de la producció primària de les prades, en forma de fulles mortes, és arrossegada fins a zones més profundes. Aquestes fulles en descompondre's aporten nutrients als pisos inferiors de la cadena tròfica, formada per bacteris, protozous i fongs

22 EXTRACTAT DEL PLA ESTRATÈGIC 2022. LES NEGRETES . CURSIVES I SUBRATLLATS SON MEUS. CONSULTAT EN LINE A : [HTTP://WWW.MATARO.CAT/WEB/PORTAL/CA/SITES/MATARO2022/MATARO_2022.PDF](http://www.mataro.cat/web/portal/ca/sites/mataro2022/mataro_2022.pdf).

i també a predadors, com a peixos, en les baules més altes (Augier, 1986)(...)".³ Sense oblidar alhora que són praderies refugi de moltes espècies marines. Aquesta és potser aquesta riquesa i la seva conservació la que ha portat al fet que espècies de Tortugues marines s'hagin apropiat a les nostres costes a nidificar, en trobar-les netes, riques i segures⁴.

La Generalitat de Catalunya va declarar l'alguer de Mataró-Maresme com a Zona Especial de Conservació ZEC dins la Xarxa Natura2000 des del 2014⁵, al conscienciar-se de la importància i alhora la fragilitat d'aquests fons marins i molt especialment de la Posidònia oceànica. Ara bé, les millores esmentades no són suficients per la correcta Custòdia Marina, d'aquí que la Generalitat i la Diputació de Barcelona hagin establert estratègies de conservació a les costes catalanes en ares d'un intent de generar la responsabilitat dels organismes competencials i dels usuaris del medi marí en la seva conservació i el bon ús dels seus recursos naturals, culturals i paisatgístics.

Malgrat els esforços fets aquests darrers anys per minorar els devastadors efectes del canvi climàtic, no podem oblidar les conclusions de "*L'informe Tècnic Del Ministeri d'Agricultura, Alimentació I Medi Ambiente -Secretaria D'Estat De Medi Ambient Direcció General De Sostenibilitat De La Costa I Del Mar Para Els Estudis De Dinàmica Litoral*" en què s'exposava amb contundència "*la reculada aproximada de platja que ens resulta d'aplicar la regla de Bruun (1962), amb les previsions de pujada del nivell del mar indicades anteriorment, donaria un valor màxim de 35 m per a l'horitzó de 2050 i de 99 m per a l'horitzó 2100 (...)*". Aquest fet que és ja observable per als profans, està afectant greument a les platges de ciutats veïnes i a la nostra, si bé no en tanta

3 DE AMBROSIO, L. & SEGOVIA, E. LAS PRADERAS DE POSIDONIA: IMPORTANCIA Y CONSERVACIÓN. PROPOSTA DE WWF/ADENA.2000.PAG.7.CONSULTAT EN LÍNEA A :[HTTP://PORTOLIMPIC.ES/PDF/INFORME_POSIDONIA_1.PDF](http://portolimpic.es/pdf/informe_posidonia_1.pdf).

4 EXTRACTAT DE:

http://www.mataro.cat/web/portal/es/turisme/que_fer/content/platges/espai_natural.html

5 D'ACORD AMB L'ESTABLERT A LA DIRECTIVA EUROPEA HABITAT. [HTTPS://EUR-LEX.EUROPA.EU/LEGAL-CONTENT/ES/TXT/?URI=LEGISSUM%3A28076](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=LEGISSUM%3A28076). LA DIRECTIVA D'HABITAT 92/43/CEE OBLIGA A TOTS ELS ESTATS MEMBRES DE LA UNIÓ EUROPEA A LLIURAR UNA LLISTA NACIONAL DE LLOCS (PLIC), LA QUAL, EN SUCCESSIVES FASES, ES TRANSFORMARÀ EN LLISTA DE LLOCS D'IMPORTÀNCIA COMUNITÀRIA (LIC) I DESPRÉS EN ZONES D'ESPECIAL CONSERVACIÓ (ZEC). TALES ZEC, JUNTAMENT AMB LES ZONES D'ESPECIAL PROTECCIÓ PER A LES AUS (ZEPA), CONFORMARAN LA XARXA NATURA 2000

mesura, ja que Mataró té una orografia més ampla que les dels nostres veïns, però això no ens ha de fer relaxar els nostres objectius.

Així es fa necessari **concebre, preservar i sensibilitzar** sobre la importància de la conservació de les *nostres platges i litoral marí com un ecosistema marítime-terrestre excepcional*, en el qual les algues *no han de ser una molèstia*, sinó que hem d'entendre que formen part del mateix, de manera que hem d'identificar amb claredat les zones sensibles i/o protegir en aquestes platges, establir codis de conducta estrictes tant a les platges com al litoral, amb l'aplicació contundent de sancions per l'administració competent segon el cas i, hem de fer alhora una estricta protecció dels cordons de dunes que en el futur poden ser el suport d'unes platges en constant retrocés. Tot això, implementat amb el foment del trasllat a la platja mitjançant el transport públic i sostenible, demanant per això la col·laboració a les administracions en joc. Com he avançat, els cordons dunars i les fletxes de sorra són els elements que regulen la hidrodinàmica dels estuaris, maresmes i llacunes litorals, i als quals aquests deuen la seva existència moltes vegades, i d'altres son creades adhoc com a reservoris futurs, però en totes el seu interès paisatgístic ambiental i la seva biodiversitat és de les més productives dels ecosistemes existents. Aquest paper de les dunes i cordons litorals adquireix més importància davant els desafiaments que ara ens planteja els efectes del canvi climàtic, doncs d'una banda ens enfronta a una pujada del nivell mitjà del mar, i per un altre, a una major freqüència dels temporals més forts⁶ que eliminen trams sencers de litoral.

Hem de recordar alhora que Mataró disposa de varies zones de *dunes en creixement*, que estan protegides normativament però que no estan senyalitzades ni son conegudes popularment, i que a més estan constantment atacades per ordes de persones que a l'estiu les utilitzen ~~per deixar caure les seves posaderes~~ **per seure i** veure actuacions teatrals o musicals, o perquè els gossos defequin, sense que

6 LEY VEGA DE SEOANE, C. AT AL(2007).: MANUAL DE RESTAURACIÓN DE LAS DUNES COSTANERAS. MINISTERIO DE MEDIO AMBIENTE. DIRECCIÓN GENERAL DE COSTAS:

[HTTPS://WWW.MAPAMA.GOB.ES/ES/COSTAS/PUBLICACIONES/CAP01_INTRODUCCION_TCM30-161387.PDF.](https://www.mapama.gob.es/es/costas/publicaciones/cap01_INTRODUCCION_TCM30-161387.PDF)

aquestes persones tinguin coneixement que estan sobre un bé que té la funció de reduir el retrocés de la platja, així com protegir i proveir espècies adaptades a condicions extremes, i l'oferta de refugi per a diversos tipus d'invertebrats i altres tipus de vida silvestre (Nordstrom, 2008). Sense oblidar, com ja s'ha esmentat, l'enorme valor paisatgístic que se'ls reconeixen, derivats d'unes formes de relleu i de vegetació singulars.⁷

Sembla clar, doncs, que a l'hora d'abordar qualsevol tipus d'actuació de gestió en un ecosistema, inclosa la restauració, s'hi ha d'establir com a primer pas quin és l'estat de conservació/degradació i quins són els factors que han portat a tal situació.

Per això, és necessari realitzar un estudi detallat dels elements físics i biològics que formen aquest ecosistema, així com dels processos i relacions que els mantenen a l'espai i en el temps (processos geomorfològics i ecològics)⁸.

Per analitzar la vulnerabilitat del nostre sistema de platges i litoral (més en concret l'alguer i les dunes, entre d'altres) la Generalitat disposa ja del Sistema d'espais naturals protegits de Catalunya, una de les peces cabdals que sustenten la conservació de la biodiversitat al nostre país. Els espais naturals protegits de Catalunya s'han definit per les seves característiques geomorfològiques o paisatgístiques i la seva riquesa en espècies de flora, fauna i hàbitats i, entre tots ells, acullen els ecosistemes en millor estat de conservació, amb més biodiversitat d'organismes i hàbitats i més representatius del patrimoni del país. El SENP és el principal pilar per assolir la conservació de la biodiversitat i el patrimoni natural, en el qual els espais protegits compleixen la seva funció com a instruments per a l'ordenació dels recursos naturals. A Catalunya, el sistema d'àrees protegides es configura actualment d'acord amb

⁷ IBIDEM.

⁸ VID. [HTTPS://WWW.MAPAMA.GOB.ES/ES/COSTAS/PUBLICACIONES/CAP05_DIAGNOSTICO_TCM30-161234.PDF](https://www.mapama.gob.es/es/costas/publicaciones/cap05_DIAGNOSTICO_TCM30-161234.PDF). I, [HTTPS://WWW.MAPAMA.GOB.ES/ES/COSTAS/PUBLICACIONES/CAP01_INTRODUCCION_TCM30-161387.PDF](https://www.mapama.gob.es/es/costas/publicaciones/cap01_INTRODUCCION_TCM30-161387.PDF)

el model establert per la Llei 12/1985, de 14 de juny, d'espais naturals.⁹ D'acord amb la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals (article 5), la figura del Pla especial és una de les formes **previstes per a la protecció del medi natural i del paisatge**, juntament amb les figures dels **espais naturals de protecció especial i el Pla d'espais d'interès natural** (PEIN), pel que fa a un àmbit més general, és per això que entenem que la Generalitat de Catalunya, juntament amb la resta **d'administracions implicades, han de definir i redactar un pla d'espais d'interès natural amb visions d'agenda 2030 per la costa i litoral maresmenc**, que serveixi per analitzar i diagnosticar amb indicadors globals la situació de la costa i el litoral maresmenc, i que alhora estableixi nivells de protecció i sanció enfront de la inobservança dels espais d'especial protecció que en ella es determinin i que esperem que com a mínim siguin l'alguer, les dues rieres de Mataró i perquè no també del Maresme. El Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge com a instruments de desenvolupament del PEIN haurà d'establir la delimitació definitiva dels espais inclosos, incloure la d'ordenació i protecció específiques que completin el règim bàsic de protecció.

Entenem que la Generalitat hauria de tenir en compte, en el desenvolupament de l'esmentat pla, un bon model de gestió del nostre patrimoni biopaisatgístic, com podria ser el conegut com Ecosystem Based Management System (EBMS), ja que desenvolupa un nou model de gestió que va més enllà de recomanacions i principis per convertir-se en un sistema formal de gestió (SARDÁ et al., 2010; en premsa), establint criteris i arguments basats en el coneixement científic, basat en la recerca, desenvolupament i innovació (R+D+i) en els àmbits costaners per aconseguir un millor coneixement del litoral, i per a

⁹EXTRACTAT DE:

[HTTP://MEDIAMBIENT.GENCAT.CAT/CA/05_ambits_daactuacio/patrimoni_natural/senp_catalunya/el_sistema/](http://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_daactuacio/patrimoni_natural/senp_catalunya/el_sistema/)

la definició de models i marcs metodològics per a una gestió integrada, participativa i sostenible.¹⁰

D'igual manera, el nostre consistori en paral·lel podia instaurar plafons informatius i material divulgatiu itinerant per diferents espais del municipi. I col·laborant amb ensenyament és podríem incloure treballs de recerca sobre el tema a desenvolupar a les escoles, per tal que tothom de dins i de fora de la nostra ciutat conegui la importància de respectar i preservar el nostre patrimoni eco biològic i paisatgístic, d'igual manera es podran establir cordes i plafons delimiten les dunes així com passarel·les de fusta per entravessar-les per tal d'implementar i millorar la preservació i evitar la seva degradació.

Tanmateix en l'àmbit de l'alguer, s'hauria d'acordar amb la Generalitat, i les administracions i organismes competents, una delimitació mitjançant boies per tal de poder evitar que les embarcacions d'esbarjo fondegin a l'alguer i el malmetin. D'igual manera, el consistori, la Generalitat i Costes, haurien de consensuar folletons informatius o elements d'informació a les cartes nàutiques, per tal de conscienciar del respecte de la biodiversitat, a les embarcacions que amarrin als ports del Maresme. Tothom ha de prendre consciència que tant els ecosistemes dunars i, en general, els espais naturals que ocupen el rereplatja, a més del seu valor paisatgístic, tenen una especial importància ecològica pel fet de ser una zona de transició entre la platja i els ecosistemes aquàtics –maresmes– o terrestres, i que no ens podem permetre perdre la Posidònia oceànica de la Mediterrània, anomenades també alguers, ja que són juntament amb les dunes, les rieres, etc, l'ecosistema més important de la Mediterrània, "(...) Aquestes plantes, aporten grans quantitats d'oxigen i matèria orgànica, contribuint, d'altra banda, a l'equilibri dels sediments al formar esculls-barrera que mantenen l'estabilitat del litoral i protegeixen les platges de l'erosió. Les praderies de posidònia

¹⁰ D'ITERÉS SOBRE EL TEMA SARDA, R., ET ALL. (2012): *HACIA UN NUEVO MODELO INTEGRAL DE GESTIÓN DE PLAYAS*. DOCUMENTA UNIVERSITARIA. CONSULTAT EN LÍNEA:

[HTTPS://WWW.RESEARCHGATE.NET/PROFILE/RAFAEL_SARDA/PUBLICATION/270646464_HACIA_UN_NUEVO_MODELO_INTEGRAL_DE_GESTION_DE_PLAYAS/LINKS/54b1572b0cf220c63ccf9743/HACIA-UN-NUEVO-MODELO-INTEGRAL-DE-GESTION-DE-PLAYAS.PDF](https://www.researchgate.net/profile/Rafael_Sarda/publication/270646464_HACIA_UN_NUEVO_MODELO_INTEGRAL_DE_GESTION_DE_PLAYAS/links/54b1572b0cf220c63ccf9743/HACIA-UN-NUEVO-MODELO-INTEGRAL-DE-GESTION-DE-PLAYAS.PDF).

també són una gran font de biodiversitat al ser l'hàbitat de nombroses espècies vegetals i animals, algunes d'elles en perill d'extinció.¹¹

Es fa necessari doncs també que la Generalitat alhora impulsi un pla de recuperació i protecció de les dunes a les platges de Mataró-Maresme, per tal de protegir, i frenar els factors de degradació dels sistemes dunars, recuperar la morfologia dunar, eliminar la flora invasora i reforçar la vegetació autòctona de les dunes.

És per tot l'expressat que proposem a la Junta de portaveus que aprovi els següents acords:

PRIMER: Que la Generalitat en coordinació amb altres administracions implicades (Diputació, Consell Comarcal, Ministeri de Medi Ambient de l'Estat Central, etc..) i amb la col·laboració de les Universitats del país, estableixi un estudi-diagnosi actualitzat amb criteris Agenda 2030 i que serveixi de base al futur pla per la preservació, protecció i gestió del nostre patrimonial biopaisatgístic de Mataró-Maresme, tenint en compte models com el conegut com Ecosystem Based Management System (EBMS).

SEGON: Que la Generalitat elabori un Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge de les Dunes i l'alguer de Mataró entre d'altres zones d'interès d'acord amb els criteris de l'Agenda 2030.

TERCER: Que l'Ajuntament de Mataró destini una partida o sol·liciti en el seu cas ajut a la Generalitat i la Diputació i quan siguin competents a Ministeri de Medi Ambient, per tal d'instaurar plafons informatius i material divulgatiu itinerant per diferents espais del municipi sobre l'existència i importància de la preservació i recuperació de l'alguer, les Dunes i les rieres, entre d'altres.

¹¹ LA POSIDÒNIA ES TROBA A L'ÀREA LITORAL PROTEGIDA QUE ES VA DECLARAR EN 2014 I QUE, SEGONS UN ACORD DE GOVERN, VA QUEDAR DEFINIDA COM A ZONA ESPECIAL DE CONSERVACIÓ (ZEC) COSTOS DEL MARESME. AQUESTA ÀREA TÉ UNES 3.000 HECTÀREES I ESTÀ INTEGRADA EN EL CONJUNT D'ÀREES MARÍTIMES LITORALS I TERRESTRES DE CATALUNYA DE LA XARXA NATURA 2000. VID. POSIDÒNIA: PLANTES QUE FLOREIXEN SOTA EL MAR. CONSULTA EN LÍNEA A: [HTTP://WWW.BLAUMAR.CAT/PAGEBULK.PHP?ID=19](http://www.blaumar.cat/pageBULK.php?id=19)

QUART: Que l'Ajuntament de Mataró parli amb el departament d'Ensenyament per tal de poder coordinar la inclusió o implementació en el seu cas de treballs de recerca relacionats amb el respecte i preservació el nostre patrimoni ecobiològic i paisatgístic a desenvolupar a les escoles.

CINQUÈ: Que el consistori Mataroní estableixi Cordes i cartells informatius que delimitin les dunes així com passarel·les de fusta per entrar-les sense malmetre-les per tal d'implementar i millorar la preservació i evitar la degradació.

SISÈ: Que es demani a la Generalitat de Catalunya que, d'acord amb la protecció donada a l'alguer, es procedeixi en coordinació amb les administracions i organismes implicats a delimitar mitjançant boies la zona de no fondejar, per tal de poder evitar que les embarcacions d'esbarjo malmetin l'alguer amb les ancores.

SETÈ: Que conjuntament la Generalitat, Consell Comarcal, Diputació, Ministeri i Ports de Mataró i el Maresme s'emetin fulletons informatius de les delimitacions esmentades i les sancions en cas d'incompliment, a totes les embarcacions que amarrin als ports maresmencs, per tal que la gent prengui consciència de la necessitat de respectar les esmentades zones

VUITÈ: Que es faci arribar aquesta declaració al Parlament de Catalunya (Departament de Medi Ambient), a la Diputació de Barcelona, al Ministeri de Medio Ambiente de l'Estat central, a Consorci del Port de Mataró–Maresme i al Consell Comarcal del Maresme per que en tinguin coneixement i actuïn d'acord amb el sol·licitat.

Mataró a 27 d'Agost de 2018

Isabel Martínez i Cid

Regidora de CIU Mataró